

САНТ ОЛОХ

ХАМНАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОЗЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 130 (5891).

1989 жыл. Алтынны 31 күнэ.
ОПТУОРУННЬУК

Сыалта
3 харчы

Биһиги интервьюбунт

СПЕЦИАЛИСТАРГА ТИРЭБИРЭБИТ

«Чурапчы» совхоз директора Г. В. Смирникова
истическай эбэлэстэлиһини толорууга туох үлээри
А. Макаров ыйытыларыгар эппиттир.

— Григорий Викторович,
истыкка кирип хайдаһын,
туох араахтар бааларын
туһунан кылгастык көрсө-
бэкиһи ээ.

— Кыстыкка кирип бол-
пурустарга сүрдээх араа-
ханык быһаарыллалар.
Ордук уустук балаһыанньа
Арыылаахха уонна Сыл-
ка үөскээтэ. Арыылаах от-
делениета күн бүгүгүс
дириэ управлющая суох
олорор. Соторутааһыта уп-
равляющая быһаарып ыт-
та сылдыһыныт да, ре-
бачайдар бэйэлэрэ туруор-
бут кандидатура сөптөөх
бырыһыаны ыбатаһа.
Онон быстах бириэмэсэ
совхоз мелиоратора Д. Д.
Портнягин үлэһи олоһор.
Манна 150-ча сүөһү түрүр
котоно сөҕө сыбаанан бүт-
тэ. Отделениета бириэ-
бан сүөһү көрөөччү, бири-
маныксыт, икки кормо-
цех үлэһитэ тийбэт. Сыл-
кага үлэһи бүтүннүү
арендатордарга бэйэлэри-
гэр сэлээннээхтэр, өрө-
мүөн матырыйаалынан,
үлэһит илиинэн, техника-
нан бириэмэтигэр хааччы-
батахтара.

— Быһылгы истыкка хан-
нык кирбиһлэри бэлэтэ-
нигит, олоһу ыларга туох
үлэһи ытаһыт?

— Фуражная ынах ахсыт-
тан 1000 кг итээһиэ суох
үүтү ыырга сорукутаныбыт.
Ити ааспыт кыстыктааһы
кирбиһиттэн 82 кг эл-
бэх. Үүт табаарыһын 90
бырыһыантан түһэрбэт, те-
чэт сүөһүнү 95-тин кг тө-
лөһүтүр уонна сүөһү көн-
нүөнүн өлүүгүн 15 быры-
һыаннан намтатар сору-
таахпыт. Быһыл тобус ыйга
государствоһа 124 тонна
үүтү ситэ туттарбатыбыт.
Ол иһигэр сыланнар иэс-
тэрэ 135 тоннага тийдэ.
Түөһүлэр 12 тонна иэстээх-

тэр. Атыттар былааннарын
аһара толорбуттара, Онон
Сыланг отделиениета тап-
нары тардан кэллэ. Били-
гин совхоз үрдүнэн күтүс
43 центнер үүт госуда-
рствоһа туттарылар. ынар
ынах ахсыттан 4,6 кг үүт
ынар. Оттон сыланнар
уонна арыылаахтар баар-
эрэ 3,9 кг ыылар.

Билэгин, бастаган туран,
ынахтары уолларбат дьа-
һаллары ылабыт. Ол инни-
тэн ынахтары инжигэлээх
уонна тоһойу аһылыгынан
хааччыла сатыыбыт. Сыл-
кага уонна Арыылаахха
жормоцхтар үлэлээн эрэл-
лэр. Силэһи быспанка күн-
нэтэ фермаларга тиздир-
тэ, отунан сеплааһырыгы
уонна үлэһит илиини бу-
лууга үлэһитибит.

— Григорий Викторович,
сүөсүһүттэргэ, чуолаан,
ыныкысыттарга, туох кө-
бүлэһиннэри уонна чөлчө-
тиилэри өҥөһүтүт?

— Совхоз кэлиһи сыл-
ларга эти үүтү сөбүтүөп-
кааһыныа адас мөлтөхтүк
үлэлээтэ. Ол бастаган ту-
рак бастааһыны үлэһир
сүөсүһүттэр тийбэттэринэн
быһаарыллар. Ыныкысыт-
тар үлэлэрин төлөбүрү на-
һе кыра, олоһор уонна
үлэһир үсүлүбуйалара
совхоз хайа да атык үлэ-
һитэриннээх араахы буо-
лаан, ким да ылыыча үлэ-
лиэн баарбап. Быһыл ити-
ни учуоттаан уонна райсо-
вет исполкомун сүөсүһүт-
тэргэ чөлчөтиилэри көрөргө
сүбэлэһиннэригэр олоһу-
ран бу болпурдуу үлэ кол-
лективтарын советтарыгар
дүүүлэһиннэриэн баран,
совхоз үрдүнэн балаһыан-
ныаы быһаарыттибит. Бала-
һыаннааһыт кылгастык би-
һиннэрдээххэ, совхозка уон
сылган итээһиэ суох дуо-
габардеһан ыныкысыттай-
быттарга 2000 солк. осуда-

общественной сүөһү истыгыт тэрээһинин, социа-
лытталарын туһунан биһиги корреспондент

ны совхоз бэйэтик сүөтүгэр
бизэр. Катэх сүөһүлээхтар-
га 2 тонна оту бөксө биз-
рэбит эбэтэр оттуулары-
гар сир ыйыарыбыт. Тран-
спортнай, о. д. а. өсөлө-
рүнэн сүөсүһүттэр бастагы
учарат хааччыллаллар.
Бүтэһиктээх ахсааһыга сүө-
сүһүттэр аахсар хамнастара
(соруахтарын толордохто-
руна) атын салаа үлэһит-
тарын хамнастарыттан үр-
дук буоларын совхоз хаач-
чылар. Монго да атын
чөлчөтиилэр, көбүлэһиннэр
оҥоһулуннур.

Манн таһынан бары от-
делениеларга баар сүөсү-
һүттэр дьыаларын көдүүс-
тээхтик үлэлэтэргэ соруах-
танна. Сүөсүһүт күнүн бы-
лааннааһыт тэрийин, соци-
алистическай күрүдүһүн
түмүкүгэрин идиэлэһин тү-
мэ, иһитиннэриэн биллэрэн
иһин—бу барыта үлэһит-
тэри күүрээһинээх үлэс кө-
бүлүбэ.

—Эн, совхоз салааһыны-
та буоларык быһымынан,
сүөһүттэн ылылар боро-
дууксуйаны элбэттигэ хан-
нык хайыскалары ордук
чорботон бэлэттигэ этэй!

—Бастаган туран, Килэ-
ги кэли аренаһы атын
отделениеларга илэлэри-
гэ утумнаах үлэһи ытыах-
пыт. Бүтэһиктээх дохуокка
бары бүтүүн уонна ула-
хан коллективнаан интэ-
риэс баар буолуобуттан бу
отделениета улахан хамсаа-
һыннар таһаарылынылар.
Холобур, ааспыт кыстыкка
бириэ фуражная ынахтан
1200 кг ордуга суох үүтү
ыабыт отделение бириэ сыл
иһигэр 2000 кг кирбингэ
холкутук тахсар турунтан-
на. Бу бириэ холобур ар-
еһаа кэлмик кирип кө-
дүүстээһин чаһылхайдып
туоһулуур.

Иккиһинэн, ыччег сүөһү-
нү, чуолаан, тигээһини уу-

леннарыга уонна ынах
оҥорууга утумнаах үлэһи
ытыахпыт. Ол курдук, Сыл-
каг отделиениета бэрэ
учаастага (биригэдиһир Ф.
Н. Дружынов) тигээһини ий-
тингэ хайыскалаах үлэһир
буолла. Манн таһынан хас
отделение аһы тигээһини
көрөр коллективтар баар
буоллулар. Холобур, Арыы-
лаахха арендатор Н. Н. Де-
мьянов сөбүтүөн 15 ти-
кээһини көрөр.

Үсүһүнэн, специалистно
технолог быһытынан
оруолларын үрдэтигэ үлэ-
лэһит. Холобур, совхоз-
ка ааспыт өртүгэр специа-
лист сөһчө-бачча наадата
суох дин рабочайдар орто-
лоругар өйдөбүл баара. Хо-
лобур, Килэги отделение-
тигар баччааһыга дээр
сүөһүнү оҥуһунак салтаран
кэлбиттэрэ. Ол эрэһи би-
дигини манна осеменатор
хайаан да баар буолуохта-
бын туһунан сүөсүһүттэр
бэйэлэрэ үгүстүк туруор-
сар буоллулар. Онон иэс-
тээс специалист наадатын
үлэһиттэр өйдөөн эрэлэр.
Оттон специалист, дьингээх
технолог үлэ бари салаа-
рыгар хайаан да наада.
Ылан көрүөсүг племенной
үлэһи, сир үлэһи, о. д. а.
салаалары.

Төрдүһүнэн, сүөһү аһы-
лыгы баһыныаттан бэлэ-
кээһингэ күүсэ үлэһит-
тэр. Быһыл күрүө туутуу-
тун бөлөһө ытытыбыт. Бери-
лаан ааһынан, 80-ча км кү-
рүөмү сайыгыска кэмгэ
оҥордубут. Сири оҥорууга
лугомелиоративнай этэрээт
бөлөһө үлэһи ытты. Кадр-
дары бөдөркөтүү бэрээдэ-
гинэн совхоз кылаабынай
агрономунан Арыылаахтан
Н. П. Чичигинаровы аҕа-
лыбыт. Бурдук үүннэриги-
гэр завоон сөгөрдан тэ-
рийдибит. Бу үлэлэри сал-
гыы чингээһини.

РСФСР ВЕРХОВНАЯ СОВЕТЫН СЕССИЯТЫГАР

МОСКВА. (ССТА). Алтын-
ны 26 күнүгэр РСФСР Вер-
ховная Советын сессияты-
гар РСФСР Конституция-
тыгар уларытылар уонна
эбинлэр тустарынан, РСФСР
народнай депутаттарын уон-
на олохтоох Советтар быы-
бардарын туһунан Сокуон-
нар бырайыактарын туһу-
нан болпурдуу дүүүлэ-
һингэ депутаттар бу аҥар
Российской Федерация, ийи
былааһын ийи органна-
рын уонна салааталын кон-
петенцияларын кэргэтигэ
көмөлөһүөхтэрэ, олохтоох
Советтар түтүлүгэ суох буо-
лууларын уонна эппизити-
нэстэрин күүһүрдүөхтэрэ
диэн бэлэгээтиилэр. Госу-
дарственной былаас сөҕө
үрдүкү органы —РСФСР
народнай депутаттарын съе-
дин тэрийэргэ эти өйөбү-
лү ылар. Ахсаан өртүнөн
дьюус мэлдьи үлэһир
РСФСР Верховная Совета
айымнааһылаахтык үлэһир-
гэр дьингээх төрүттэр үөс-
күүлэр.

Сессияда ийи тэгэ ийи
палатаны —Националь-
ностар Советтарын тэрийин
Верховная Совет үлэтигэр
национальной уонна интер-
национальной төрүттэри
дирингэтигэ тиздирээһиэ,
автономнай республикалар-
га, уобаластарга уонна уо-
куруктарга олоһор норуот-
тар сокуоннай бырааһтарын
уонна интэриэстэрин олох-
хо илэлэрингэ көмөлөһүөх-
тээсэ бэлэгээһинэ.

Тыл эһиллэргэ улахан бол-
омто республика уонна
ийи регионнарык иккээ-
ригэр тувар проблемалар
икки эргимтэлэрин дьин-
гээһиэ уонна компетен-
циядык быһаарар дьору-
даах депутатскай норулү
таһыны хааччылар кыагы
бизэр үсүлүбуйаларга ту-
һаайылына. Сага депута-
тарынан сирэйдэн, дин
бэлэгээһиннэр араатардар,
дионкор норуот төлөрү бо-
ломучулааххэ представи-
теллэрин, хайыыттары кө-
рүөхтэрин баараллар, нэр-
дөөһөчүлэри буолбатах.
Итинэн сибээстэн Соае-
тарга рабочай кылаас уон-
на бааһынай аймак пред-
ставительстваларын ордук
кэргэти болпурдууа көтө-
булуна. Олору уларыт-
тарийини депутаттар олох-
тоох бэйэни салайыны
сөйүмүтүн иһтары быһа-
чы сибээһиннэлэр. Бэйэни
салайыны сүрүн сүһүөдүн
быһытынан народнай де-
путаттар Советтара олох-
тоох хайааһытыбаны дьин-
гээһини салайар, промыш-
леннай уонна аграрнай
предприятиелэр дохуо-
рыттан, атын источниктар-
тан илэлэриннэр суботтары-
гар үөсүгүр улахан сред-
ствоны дьаһайар быраабы
ылыахтаттар.

Тыл эһиллэргэ билэгин

Россия түбэспүт быһытыт-
тан-майгыттан дьиниһини
ийилинэ. Российскай Фе-
дерация тэһгээһи орто-
лоругар дьингээх тэһгээх
буолуохтааһын, бары аһы
союзнай республикаларга
баар бары административ-
най, общественной-полити-
ческай институттар киннээх
эмиз баар буолуохтааһы-
рын туһунан эһиллэр.

Араатардар Сокуоннар
бырайыактарын ылынарга
этэллэр. Ону тэгэ доку-
муоннар текстэригэр сорох
формулировкалары чуол-
кайдыырга, докумуоннарга
сорох уларытылары уонна
эбинлэри илэлэрэгэ эһи-
лиһэ.

МОСКВА. (ССТА). РСФСР
Верховная Совета РСФСР
Конституциятыгар улары-
тылар уонна эбинлэр тус-
тарынан, РСФСР уонна
олохтоох Советтар народ-
най депутаттарын быыбар-
дарын туһунан Сокуоннар
бырайыактарыгар дискус-
сияны түмүктээтэ.

Сессия алтынны 27 кү-
нүгэһи сарсыардааһы
мунуһаар тыл эппит со-
куону бериллыар комис-
сия председатели солбу-
йааччы В. И. Хубнев Со-
куон бырайыактарын дүүү-
лэһингэ депутаттар киллэр-
бит эһиллэрин уонна бэ-
лэгээһиннэри көрүү тү-
мүктэрин иһитиннэрдэ.

ССКП КХ Политбюротун
чилиэнэ, РСФСР Верховная
Советын Президиумун
Председателэ В. И. Ворон-
ников түмүк тылы эттэ.

Онон депутаттар Рос-
сийскай Федерация Кон-
ституциятыгар уларыты-
лар уонна эбинлэр тус-
тарынан РСФСР Сокуонун
ылынылар. Ону тэгэ бу
Сокуон күүһүгэр кириитин
бэрээдэгин туһунан уураах
ылылына.

РСФСР народнай депу-
таттарын быыбардарын ту-
һунан уонна олохтоох Со-
веттар народнай депутат-
тарын быыбардарын ту-
һунан Сокуоннар ылылы-
нылар.

Бу докумуоннарга Со-
куоннар бырайыактарын
сессияда дүүүлэһин тү-
мүгэр илэлэриллибит кэ-
ки көнөрүүлэр учуоттан-
нылар.

Сессияда сорох депу-
таттар быыбардары произ-
водственной быыбардыыр
укуруктарынан ыһтарга
этиллэр. Верховная Совет
эксперимент быһытынан
республика сорох регион-
нарыгар олохтоох Совет-
тар народнай депутаттарын
быыбардарын, террито-
риальной эр буолбакка,
производственной быыбар-
дыыр укуруктарынан ыһ-
тары эмиз көрөр уураабы
ылыныа.

Р. СОФРОНОВА,
ОАПХ диспетчерэ, зоо-
техник.

ЫАННЫК ФЕРМАЛАРЫГАР

Бастагы колоннада—күннээһи валовой зам, иккис-
ка—государствоһа туттарылар үүт күннээһи былаана,
үһүска—ол туолуута (центнеринэн), төрдүска—ынах
ахсыттан таһе үүт ылылыгыта (килограммынан), бэ-
һиска—үүт табаарыһа (бырыһыаннан).

Карл Маркс	20,0	25,0	21,1	4,4	100
Субуруускай	23,4	30,0	25,9	3,8	100
Хатылы	10,2	14,3	11,3	3,9	100
Болтоно	13,2	15,7	14,6	3,7	100
Эрилин Эристини	36,8	57	42,8	3	100
Холобо	9	15	10,4	2,4	100
Хадаар	8	13,7	9,5	3,2	100
Хайахсыт	8,8	13,8	10,2	3,7	100
Ченир	11	14,5	12,7	3,1	100
«Чурапчы»	36,3	43,4	36,4	4,2	96,4
Сылан	11,5	15,7	12,7	3,8	95,6

Килэги	12,5	12,8	12	3,9	96
Арыылаах	7,5	11,2	7,5	3,5	100
Туайэ	4,8	3,7	4,7	6,8	93,7
«Мындабаайы»	32,5	32,0	35,4	4,3	97,5
Болугур	18,9	17	20,9	4,7	97,8
Соловьев	11,8	11,5	13	3,9	100
Хайыах	1,8	3,5	1,5	3,2	77,7
«Мугудай»	37,2	39,8	43,5	3,8	100
Маралайы	8,2	10,7	9,7	2,9	100
Чыаллара	9,5	10,7	11,0	3,2	100
Толоон	11,3	8,7	13,1	5,9	100
Төлөй	8,2	9,7	9,7	3,9	100
Оройуон үрдүнэн	186,2	227,2	205,1	3,8	96,8
1988 с.	162,0	—	186,0	2,6	99

Алтынны 19 күнүгэһини
кытта тэһгээһиэххэ, ааспыт
иэдээлээх үүт ыама бил-
лэрдик таһнары тустэ. Ва-

ыһын 0,3 кг, үүт табаары-
һа 0,8 бырыһыаннан
таһнары түстүлэр. 59 ынах
уолла. Ый устата 23 сүөһү
көннүөнүн өллө, ол иһигэр
21-рэ—ниирэй. Ордук эл-
бэх сүөһү Эрилин Эристини
аатынан уонна Субуруускай
аатынан сохоттарга өллө.
1454 сүөһү рентальной
чинийини барытыттан
805-ка уулаһа биллиһэ.
Оройуонга сүөһүнү кү-
һүгү өлөрүү түмүктээһи
убаһаны өлөрүү сазаланна.

Оройуон тобус ый түмү-
гүнэн үүтү государствоһа
туттарыыга 262,5 тонна иэс-

тээх иһэр. Сүөтөөн көрүү-
нэн, аатыкытааһы былаан
сириэ-халгы туолар түрүк-
таах. Онон эһиниһи, аа-
сыныыга күтүс 182,4 цен-
тир туттарылыһадына, ол
эбэтэр хас биридин ыла-
ныксыт күннээһи соруа-
һын 131,7 бырыһыан толор-
доһуна эрэ сыллааһы бы-
лаан туолуоһа. Онон күн-
нээһи ыама таһнары түһ-
рбэт сылаа-соруугу туруору-
нан бары совхозтарга үлэ-
ни тэрийин ирдэһэр.

★ Культурнай олох сонуннара

«Алгыс» музыкальнай салонна көрсүхүү

Музыкальнай салон малдытын Саха АССР культурын үтүөлээх үлэһитэ, Саха комсомолун бириэмийэтин лауреата, ырыа-пийт, самодетельнай композитор Аркадий Михайлович Алексеев буолла.

Кини уолпускада сынньана сылдьар кэмэ эбит, Онон сибээстээн, эдэр сааһыгар өлөн туораабыт Николай Васильевич Попов туһунан эбии докумуоннары хомуйса, биир дойдулаастарын ахтыларын икэ кэлэ сылдьар. Аркадий Михайлович доҕоро Николай Васильевич көргөһүгэр Рэнсе Ивановкаа үөһө кини өбөлүгүгэр «Алгыс» бэйүөлүгэр бэрэ сылдьыбытын кэлэстэ.

— Дууһам сытар дьонугар эрэ маннык ахтылар өтөрөччүбүн. Доҕорум Мухомолов туһунан 20-чэ мүһүтлээх телевизионнай очерканы үлүһтэрибитим. Ол эһэнтэ бэлэмнэнэн кэлэри кэтэһибин. Мындааһыга сылдьан доҕорум суруктары бэркэйдим. Кэргэнтэ Рэнсе Ивановтат үрүн итэһэлбэр хаарыскаларын улэристым. Доҕорум Николай Васильевич Попов олус сэмэй, үрдүк культуураах киһи этэ. Хомойуом иһин, олус эрийах ырыа кини тылыгар сурул-

ган хаалла. Ол да буоллар доҕорум туһунан сырдык өйдөбүлүм баарын туһунан кини атын үйэнтэргэ үлэ-лэһэһим, — диэтэ Аркадий Михайлович.

Музыкальнай салон икээнччилэригэр Аркадий Михайлович доҕоро Николай Васильевич хайдахтаах курдук ырааһын кини хаалларбыт суруктарыттан билэн өссө тогул итэһэбитин уонна кинилэрин доҕордоһууларын туһунан кэпсэһэ.

Аркадий Михайлович тус бэйэтин үлэтин бэлааниттан биллэринэрде, ырыаларын сага хомуурунньуугун бэлэмниирин туһунан эттэ. Түмүккэ, кини соторутааһыта суруйбут ырыаларыттан ылаан иһитинэрде. Музыкальнай салон икээнччилэрин элбэх айытыларынгар бэрээхэй хоруйдааһыннары бэрээхэй биллэриэхтэ. Биир дойдулаахпыт Николай Попов туһунан ахтыһы ити курдук иһит биллэргэ майгыга барда. Аркадий Михайлович Алексеев диникитин өссө кэлэ сылдьар баалааһын, доҕорум Николай Попов кэрээһигэр аналлаах композицияны бэлэмниэхтээгин туһунан иһитинэрде.

Семен Попов.

Өбүгэлэрбит сирдэрин чэчирэтиэбин

Олохтоох Советтар быһаарыларын төрүт национальнай нэһилиэнньэ хаһаайыстыба үгэс буолбут көрүгүнүнэн: булдуна, балыктааһыннан, табактиктинэн дьарактаннаах туһанарыгар үйэ-саас туһары бэрилэбит Ханты-Мансийскай автономнай уоһурун улахан өртүн оройуоннара айылҕаны туһаныы баһылыр-көһүлүүр суолтаах зонатынан буолуохтара, Манна промышленность үлэһэ хаарчактаныа эбэтэр тохтотулуоҕа. Оттон биллэригэр манна сүгүн кыһаах ведомстволар бэйэлэрин сокуоннарын дьайаллар. Газопроводтары тутууттан малыйууһу-кэн гектар тайа булка суолтатын сүтэрде, үгэс өрүстэр, үрэхтэр балыктааһын буолуулар, таба үрдэрин маршруттары кэлиһиннэр.

Салгы күүтүүххэ, утапы-тыахха сатамат, Партия Ханты-Мансийскай уоһурунун комитетын көбүлээһининэн Самотлордаахы практиккага проблемалары быһаарыа научнай суббэлэһиниэр ырытылаан оһоһуллааллар.

Снимоктарга: ханты дьык кэргэн Пожечевтар Пихтовой үрэхтээги түһүлгэлэрэ, Сургутскай оройуон төрүт

ЭБЭРДЭЛИИВИТ!

Убаастабыллаах аҕабытын, убайытын, быраапытын, үлэ ветеранын ВАСИЛЬЕВ Михаил Егоровичи 60 сааһын туолбутунан ийитин-иститиник эбэрдэлиибит. Киниэхэ туйгун доруобуйаны, доло-соргуну, үһүн үйэни, үөрүүнү-көтүүнү баҕарабыт.

Кэргэттэрэ, бырааттара, эдьийдэрэ, кийинтэрэ, күтүөттэрэ.

Бу эбэрдэлээһини хаһыат алтынны 26 күнүнээгин нүөмэригэр корректор буруйунан алҕас тахсыбытынан ийикини бачээттэнэр.

ОЛ-БУ ТУҢУНАН КӨМӨЛӨӨХ БУОЛАР ЭБИТ

Кылааска паарталар хайдах тураллара үөрэнээччилэр барыллар матырыяаһы биллэрэригэр дьайаан сөп дуо? Бу проблеманы Калифорния университетин үчөнөйдөрө иһитидилэр.

Үчөнөйдөр паарталары үгэс буолбут бэрээдэгинэн буолбакка, учуутал дьэки эргиктэ агарын курдук хайыһыннаран туруордаах үөрэнээччилэр аҕабын-аҕабын үрдүүр, кини быһаарытын өрдүк өйдүүрүгэр дьэки түмүккэ кэллэлэр.

«Советская Россия» хаһыаттан.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Народнай депутаттар Чурапчытаагы сельскай Советтарын исполкомун быһаарытынан Чурапчы нүөлүгэр, балыгын улаатыннарар смалтан, быйыл муһаалаһын мытыллыбат уонна кытаанахтык бобуллар.

Сельсовет исполкома.

Кулгасар 5436 №-дээх, сытты кугас эрэнэн маҕаастыгы тигэһэ сүтэ. Ким көрбүт, булбут Хадаар сельсоветыгар биллэрэргитигэр көрдөһүт.

Кытаанах сельскай Советын исполкома, Килэҕик отделениетын Совет Герой-ийэ

ПОНОМАРЕВА
Парасковья Петровна

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн боксонуук чугас дьонугар, табаарыстарыгар дириг кутурбаннарын тирээдэлэр.

Күндү оҕом, кэргэним, ийэбит, эдьийбит, аймахпыт Герой-ийэ

ПОНОМАРЕВА
Парасковья Петровна

улун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн билэр дьоммутугар, диригник кутурун туран, ийитин кэрэбит.

Ийэтэ, кэргэнэ, оҕолоро, кийинтэ, сизинэрэ, бырааттара, балтылар, аймахтара.

● Реклама ● Реклама ● Реклама ● Реклама ●

Госстрах өгөлөрү туһанарга ыгырар

Партия уонна правительствө норуот хаһаайыстыбетын бэри салааларыгар үлэстип, формате уонна ныймалара тупсарыллалларыгар аҕаабат кыһамныларын уурааллар. ССКП КК муус устардааһы (1985 с.) Пленума дойду социальнай-экономическай сайдытын научнай-техническай прогресске олобурун түргэтти соруугун туруоруута. Чоһоон, норуот хаһаайыстыбатын стратегическай туһайымыларыгар түргэн тэтим бэриллэхтээх, экономикка структурнай уларыта тутуу ситиһиллэхтээх, сепалта көдүүстээх формалара буллуохтаахтар, үлэ тэрээһинэ уонна көдүүстээх сепардмалыахтаахтар. Производство үүнүүтүгэр олобурун, социальнай проблемалар тохорутук быһаарыллыахтаахтар.

Государственной страховикааһын иннигэр биллэргэ быһаарыа-майгыга нэһилиэнньэ ийиһаатыгар оһомку ордуу табыгастаахтын оноруу соруута турар. Ол иннигэр государствонай страховикааһыгга сага көрүгүнэр киирээлээтилер. Страховка көрүгүнүн уулуобукалара тупсарыллаллар.

Квартира өрөмүөнү страховката

Страховка бу көрүгүнэн уопсай дьыа элэ олоороччулар хабылларлар. Болдьоо 5—10 сэл. Страховкада баа өртүнэн киирэллэр. Дьуо-бардаһы алын кэмэһэ —300 солк. Страховой суума болдьоо бүтүһүнэ төлөнөр. Болдьобун иһигэр страховой түбэлтэ буолбут да буоллаһына, ол тигэх ахсааһыга дьайбат.

Страховой объектинан дьыа өрөмүөнү төһө сыанага турара буолар. Страховкалааһын бу көрүгүн инструкцията айылга дьайытыттан дьыа истинэһэ, мүостөтө, үрдэ, обшаката, туннуга, ааһа, араамата, ө. д. а. эмсэбэлээһиник оһорууну көрөр.

Күндү табаарыстар, дьыадыттын өрөмүөнүүргүтүгэр Госстрах өкөтүнэн туһанаргытыгар ыгырарыт.

Булкаастаах (смешаннай) страхование—3 сэл

Нэһилиэнньэттэн киирэр элбэх ахсааннаах этиилэргэ олобурун, булкаастаах страховкалааһыгга, бизс сыллаах болдьобу сэргэ, үс сыллаах болдьох эбии киллэрилиннэ. Страховкалаар болдьох кылгаабытынан страховой усунуос улэатан биэрэр.

Билигин ным хайа болдьоххо киирэрэ бэйэтин көтүлэ.

Пенсияга эбии страховка уларыһылар

Страховкалааһын бу көрүгэр сүрүн уларыһы страховкалааһын сэлһиһэр буоллат эр дьон 25 саастарыттан 65-гэр, дыкталлар 20 саастарыттан 60-нарыгар дьэри страховкалааналлар. Бу дьуо-бары страховкалааһын бэйэтин эрэ туһугар өтөрсөр, а. э., атын иһини страховкалааһыт.

Тутуу матырыяаһын страховкалааһын

Бу государственнай страховкалааһыгга—олох сага көрүг. Тутуу площадкатыгар сытар тутуу матырыяаһа страховкалаанар.

Страховкалааһы тутуу барыахтаах сиригэр сытар тутуу матырыяаһын сыаналааһыт сыанатын хас 100 солк. ахсыгар 40 харчыны усунуос быһытынан төлүүр. Страховкалааһын иннинэ тутуу матырыяаһын страховой аҕаһыга көрдөрүллэр.

Оскуола оҕотун оһолтон страховкалааһын

РСФСР Убун министрствого 30/146 №-дээх 1989 с. от ыйын 31 күнүгээги суругар олобурун, манник балаһаһын киллэриллэр.

Буттүүн үрэхтээһини оскуолаһын үөрэнээччилэр общественнай производствого үлээһин оскуола сүтүгэр үл киллэрэллэринэн, бу үл сүтүгэр оҕону оһолтон страховкалааһыгга сеп. Оскуолаһа административалара, бэйэни селайыны органнара төрөппүттөр комитеттара бу дьаһалы табактын туһаналларыгар ыгырарыт.

Государственной страховкалааһыгга биир сага сепалааһыннан тэрилтэлэр, предприятиялар суоттарытар, көбүлээһин быһытынан, бастыг үлээһин үлэһиттэри маллары-сепаларын, тус бэйэлэрин страховкалаан (бизс сыллаах, оһол страховкалаара) дьуогабар түһэриһилэр буолар. Бу көрүгү тэрилтэлэр, сепохотар сепалалара, профкомнара үлэһит киһи туһугар утапыллаах туһаһахтара дьэи эрэнэбит.

Табаарыстар, туох эмэ өйдөмүт боппууостар баар буоллаһарына, баһаалыста, страховой аҕаһыгар эбэтэр Госстрах инспекциятыттан ийиһаахытын сеп.

ГОССТРАХ ОРОЙУОННААҒЫ ИНСПЕКЦИЯТА.

Редакторы солб. М. Н. СИДОРОВА.
НАШ АДРЕС: 677000, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 нап. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общия—21-503.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов. Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4157 экз.